

Löneprocessen, arvoden och ersättningar - uppföljning av granskningar från 2021

Revisionsrapport nr 10 2025

Ansvarig verksamhet	Revisionskontoret
Kontakt	Anders Marmon, tfn: 010-831 41 35, e-post: anders.marmon@regionvarmland.se
Datum	2025-10-22
Diarienummer	Rev/25018
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehåll

Innehåll	3
1. Inledning	4
2. Granskningens resultat.....	6
3. Sammanfattande bedömning	7
4. Källor.....	10

1. Inledning

Regionens revisorer har enligt Kommunallagen ansvar för att genomföra årlig granskning av regionens samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet "Granskningsstrategi" i vilket de beskrivit de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Baserad på granskningsstrategin gör revisorerna en årlig riskbedömning och revisionsplan. I "Revisionsplan 2025" ingår en uppföljning av två granskningar från 2021: granskningen av löneutbetalningar och granskning av arvoden och ersättningar.

Regionens revisorer genomförde under 2021 en granskning avseende rutiner kring **löneutbetalningar**. Den sammantagna bedömningen i revisorernas granskning av löneutbetalningar var att Regionstyrelsen i huvudsak har säkerställt en löneutbetalningsprocess med tillräcklig intern kontroll. Granskningen var baserad på registeranalys samt stickprov och verifieringar.

Vissa avvikelser hade dock noterats i stickproven och verifieringarna och utifrån genomförd granskning lämnades följande rekommendationer till Regionstyrelsen och nämnderna i syfte att ytterligare stärka den interna kontrollen:

Säkerställ att det finns skriftliga och dokumenterade underlag till samtliga lönetransaktioner, till exempel uttag av kompensations-/jourtid.

Säkerställ en ändamålsenlig hantering av kvitton och underlag till reseräkningar/utlägg, då kvitton utgör räkenskapsmaterial.

Säkerställ att semesterlag och arbetstidslag efterlevs avseende uttag av semesterdagar samt arbetad övertid

Regionens revisorer genomförde under 2021 även en granskning avseende rutiner kring **arvoden och ersättningar**. Den sammanfattande bedömningen i granskningen av arvoden och ersättningar till förtroendevalda var att Regionstyrelsen samt övriga nämnder i huvudsak hade säkerställt en ändamålsenlig hantering och intern kontroll av arvoden och ersättningar till förtroendevalda.

Utifrån granskningens resultat bedömdes dock att det fanns utrymme för vissa förbättringar gällande hanteringen. Med anledning av detta lämnades ett par rekommendationer till Regionstyrelsen och nämnderna:

Regionstyrelsen och nämnder rekommenderas att tillse att de rutiner som är framtagna gällande utbetalning av arvoden och ersättningar görs kända för samtliga som hanterar dessa i verksamheten.

*Revisorerna vill göra styrelse och nämnder **uppmärksamma** på att det vid granskningstillfället endast var nämndsekreterare som attesterade underlag för arvoden och ersättningar. Styrelse och nämnder borde därför överväga att införa*

beslutsattest av ansvarig ordförande eller chef på underlaget för utbetalning av arvoden och ersättningar i likhet med övriga beslut om ekonomiska transaktioner inom Region Värmland.

1.2 Syfte och revisionsfråga

Syftet var att följa upp granskningen av löneprocessen samt granskningen av arvoden och ersättningar från 2021.

Den övergripande revisionsfrågan är om och hur Regionstyrelsen och berörda nämnder, vidtagit åtgärder inom de områden som lyftes fram i rekommendationerna i granskningsrapporterna från 2021.

1.3 Avgränsning

Granskningen har utförts som en uppföljning av granskningen av löneprocessen och granskningen av arvoden och ersättningar från 2021 och avser Regionstyrelsen och övriga nämnder. Granskningen ska ligga till grund för ansvarsprövningen 2025.

1.4 Revisionskriterier

Granskningen har skett utifrån de aktuella lagar och föreskrifter som finns inom området. Revisionskriterier är också beslut fattade av Regionfullmäktige samt övriga gällande styrdokument.

1.5 Ansvarig nämnd

Regionstyrelsen ansvarar, enligt sitt reglemente, för Region Värmlands gemensamma resurser (med undantag för regionservice) såsom fastigheter, IT och central administration, som har att samordna och leda dessa funktioner inom övriga delar av organisationen. HR-avdelningen med löneenheten finns inom regionledningskontoret som organisatoriskt ligger under Regionstyrelsen.

Regionstyrelsen har ett arbetsgivaransvar och också ett övergripande ansvar för hela regionens verksamhet genom bland annat sitt uppsiktsansvar. Övriga nämnder har ett ansvar för löner, arvode och ersättning inom sina respektive områden.

1.6 Metod

Granskningen har genomförts i form av dokumentstudier och intervjuer. Företrädare för HR-avdelningen i regionen har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

I avsnitt 4. *Källor* redovisas dokument som finns som underlag till granskningen.

2. Granskningens resultat

2.1 Bakgrund

Granskningen från 2021 avseende löneutbetalningar

Följande revisionsfrågor var utgångspunkt för granskningen:

- Finns fungerande nyckelkontroller med tillhörande kontrollaktiviteter i löneprocessen?
- Förekommer avvikelser vid avstämning mellan lönesystem och huvudbok samt mot till Skatteverket inlämnade arbetsgivardeklarationer?

Tillvägagångssättet i granskningen bestod av en datadriven registeranalys av samtliga löneutbetalningar i Region Värmland för perioden januari - oktober 2021. Utifrån ett antal områden gjordes olika sökningar med hjälp av registeranalys. Resultatet av sökningarna kontrollerades därefter, stickprovsvis och verifierades mot underlag genom kontakt med löneenheten.

Regionstyrelsen svarade revisorerna och i svaret framfördes att åtgärder redan vidtagits eller var påbörjade inom de områden som granskningens rekommendationer berörde.

Rekommendationer utifrån granskningens resultat:

2.2 Säkerställ att det finns skriftliga och dokumenterade underlag till samtliga lönetransaktioner, till exempel uttag kompensations – och jourtid.

Regionstyrelsens svar till revisionen:

Åtgärd: Löneenheten informerar om hur medarbetaren ska gå till väga och utför inte uppdrag via ett telefonsamtal utan skriftliga underlag, utan hänvisar medarbetaren till självservice som säkerställer dokumentation.

Det finns idag **information/manual** om hur registrering av kompensations-/jourtid ska registreras. Ansvarig chef attesterar därefter uttaget i systemet (lönetransaktionen).

Aktuellt läge idag:

Region Värmland använder Heroma som är ett heltäckande HR-system och lönesystem för offentlig sektor som är utvecklat i Sverige för svenska lagar och kollektivavtal. Heroma är ett Webb – Windowsbaserat HR- och lönesystem med schema- och bemanningshantering.

För att en anställd ska få lön måste det finnas en **anställning** i Heroma. För att lönen skall beräknas på rätt sätt vid olika typer av frånvaro och arbetsförändringar behövs

det även ett **schema**. Det finns en webbfunktion som heter **Heroma Självservice** där medarbetaren lägger in sin frånvaro och arbetsförändringar till exempel övertid. Har medarbetaren tidsregistrering registreras stämplingarna via Heroma "Kom och Gå".

Det finns guider i Heroma med instruktioner dels för medarbetare och för chefer.

2.3 Säkerställ en ändamålsenlig hantering av kvitton och underlag till reseräkningar/utlägg, då kvitton utgör räkenskapsmaterial.

Regionstyrelsens svar till revisionen:

Åtgärd: HR kommer att förtydliga informationen och se om det är möjligt att effektivisera/förbättra och eventuellt digitalisera hanteringen av kvitton.

Kravet idag är att chefen har ansvaret att kräva in originalkvitto på utförd resa/utlägg. Först därefter attesteras underlaget i systemet. Nästa steg är att skicka attesterat underlag med originalkvittot för arkivering.

Aktuellt läge idag:

Enligt de instruktioner som gäller nu i "Heroma Resehantering-inrikes och utrikes" kan den anställda lägga in inscannade eller digitala kvitton för utlägg.

2.4 Säkerställ att semesterlag och arbetstidslag efterlevs avseende uttag av semesterdagar samt arbetad övertid.

Regionstyrelsens svar till revisionen:

Åtgärd: HR följer upp rapporterna varje tertiäl och ger stöd i och informerar om hur avvikelser kan hanteras i respektive verksamhet.

Alla ansvariga chefer har tillgängliga rapporter idag om uttagen semester och kompladigheter i systemet som uppdateras löpande.

Aktuellt läge idag:

Inom de områden som rekommendationen berör har det löpande gjorts förändringar i hanteringen eftersom frågan är ständigt aktuell. När det gäller övertid har Vårdförbundet inskrivet i sin Huvudöverenskommelse, (HÖK) att arbetsgivaren ska ha överläggning med facket inför att någon medarbetare närmar sig 200 timmar. Detta har gjort att HR-avdelningen har en speciell rutin där ansvarig chef vid varje tillfälle måste fylla i på vilket sätt den extra övertiden motiveras.

Övriga förbund följs upp via skyddskommitté där specifika rapporter tagits fram i datalagret. Utöver det så är det varningar både för övertid och semesteruttag som skickas till ansvarig chef i Heroma.

Granskningen från 2021 avseende arvoden och ersättningar

Regionens revisorer genomförde under 2021 en granskning avseende rutiner kring **arvoden och ersättningar**. Syftet med granskningen var att bedöma om Regionstyrelsen och nämnder hade säkerställt att hanteringen av arvoden och ersättningar till förtroendevalda var ändamålsenlig och om den interna kontrollen var tillräcklig.

Tillvägagångssättet i granskningen bestod av en registeranalys för att upptäcka eventuella avvikelser vid utbetalning av arvoden och ersättningar, stickprov för att granska inskickat underlag som legat till grund för utbetalning, samt intervjuer med nyckelpersoner i verksamheten som var involverade i hanteringen.

Den sammanfattande bedömningen i granskningen av arvoden och ersättningar till förtroendevalda var att Regionstyrelsen samt övriga nämnder i huvudsak hade säkerställt en ändamålsenlig hantering och intern kontroll av arvoden och ersättningar till förtroendevalda.

Utifrån granskningens resultat bedömdes ändå finnas utrymme för vissa förbättringar gällande hanteringen. Med anledning av detta lämnas rekommendationer till styrelse och nämnder:

Regionstyrelsen och nämnderna **rekommenderades** att tillse att de rutiner som är framtagna gällande utbetalning av arvoden och ersättningar gjordes kända för samtliga som hanterar dessa i verksamheten.

Revisorerna ville även göra styrelse och nämnder **uppmärksamma** på att det vid granskningstillfället endast var nämndsekreterare som attesterade underlag för arvoden och ersättningar. Styrelse och nämnder borde därför överväga att införa beslutsattest av ansvarig ordförande eller chef på underlaget för utbetalning av arvoden och ersättningar i likhet med övriga beslut om ekonomiska transaktioner inom Region Värmland.

I stickproven hade även framkommit att inlämnade underlag som närvarolistor såg olika ut beroende på nämnd, samt att blanketten "Sammanträdesrapport" inte hade uppdaterats utifrån nya rutiner och gällande jämförelsetal. Det underlag som attesterades manuellt hade i flertalet fall ej heller försetts med namnförtydligande vilket rekommenderades av revisorerna i 2018 års granskning.

Det framkom i granskningen att det pågick ett utvecklingsarbete med att **digitalisera** hanteringen. Implementeringen av det nya arbetssättet skulle påbörjas under 2022 och i och med det väntades flera av de brister som beskrivits ovan kunna åtgärdas, likaså de allmänna risker som den manuella hanteringen medför.

Rapporten skickades till Regionstyrelsen och övriga nämnder för kännedom utan anmodan om svar.

Aktuellt läge idag:

I dag registrerar regionens förtroendevalda sina arvodesärenden själva genom att gå i tjänsten **Troman politiker**.

Troman Politiker är en webbaserad självservicejänst för förtroendevalda där begäran om arvoden och ersättningar i form av begäran om förlorad arbetsinkomst, reseersättning och övriga utlägg hanteras digitalt. Tjänsten är kopplad till Region Värmlands förtroendemannaregister Troman Webb, där samtliga förtroendevalda och förtroendeuppdrag finns registrerade. Troman Politiker kräver bara tillgång till en webbläsare och kan användas på exempelvis surfplatta och dator. Den förtroendevalda loggar in och identifierar sig med bank-ID.

Inrapporterad tid i Troman Politiker utgör underlag för mötesarvode. Inget förrättningsarvode betalas ut innan den förtroendevalde har rapporterat in sin närvarotid för ett möte.

Den förtroendevaldes rapport skall godkännas av en arvodesadministratör, exempelvis nämndsekreterare, och därefter gå för attest till ansvarig chef.

Det finns manualer framtagna med instruktioner både för arvodesadministratörer och förtroendevalda.

Hantering med arvodesblanketter förekommer i vissa speciella fall där inte rapportmallarna i Troman politiker passar för ändamålet.

3. Sammanfattande bedömning

Det huvudsakliga syftet med denna uppföljning var att kartlägga hur det ser ut i nuläget avseende slutsatser och iakttagelser samt de rekommendationer som lämnades efter de två granskningar som genomfördes 2021. Utifrån den uppföljande granskningens resultat är vår bedömning att vi har fått svar på de frågor som ställts. Av svaren i denna rapport framgår att det har skett utvecklingsarbete inom de områden som rekommendationerna berör och att vägledande dokument i form av **manualer och instruktioner** har tagits fram sedan granskningarna 2021.

Anders Marmon
Certifierad kommunal yrkesrevisor

4. Källor

- Revisionsrapport från 2021 avseende löneprocessen
- Regionstyrelsens svar till revisionen från 2022
- Revisionsrapport från 2021 avseende arvoden och ersättningar
- INS-26409 Rapportera närvaro, ersättnings- och arvodesanspråk i Troman Politiker
- INS-28207 Hantering av arvodesadministratör i Troman webb av ersättnings- och arvodesanspråk inkomna via Troman Politiker
- INS-09299 Instruktion Heroma för alla användare
- INS-12857 Instruktion i Heroma Jour- och beredskap läkare
- INS-09638 Instruktion i Heroma Resehantering-inrikes och utrikes

Revisionen är ett demokratiskt kontrollinstrument som på uppdrag av fullmäktige ska granska styrelsens och nämndernas verksamhet samt presentera en revisionsberättelse. I Kommunallagen fastslås att revisorerna bland annat ska granska:

- Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.*
- Om räkenskaperna är rättvisande, samt*
- Om nämndernas interna kontroll är tillräcklig.*

Vidare genomför revisorerna fördjupade granskningar inom områden där det finns betydande risker som kan medföra allvarliga konsekvenser.

Region Värmlands revisorsgrupp består av sju revisorer som utses av Regionfullmäktige. Revisionen biträds av sakkunniga vid regionens egna revisionskontor samt av upphandlade revisionsbyråer.

Information om revisionen och revisionsrapporter hittar du här: [Revision - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se)
